Question Bank
Class – 10
Subject – Sanskrit

प्रथमः पाठः (शुचि पर्यावरणम्)

एकपदेन उत्तरत-

(i) किं दुर्वहं (कष्टकरम्) जातम् ?
(ii) जीवनं कस्य दुर्वहं जातम्?
(iii) पर्यावरणं कीदृशं भवितव्यम्?
(iv) का अस्माकं शरणम् अस्ति?
(v) किं भृशं दूषितम्?
(vi) कीदृशं जलं नास्ति?
(vii) भक्ष्यं कीदृशम् अस्ति?
(viii) धरातलं केन युक्तम् अस्ति?

पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(i) जनानां जीवनं कुत्र दुर्वहं जातम्?
(ii) महानगरेषु जनानां जीवनं किमर्थम् दुर्वहं जातम्?
(iii) वाष्पयानमाला किं करोति?
(iv) काः अनन्ताः ?

(v) कविः कुत्र सञ्चरणं कर्तुं वाञ्छति?

(vi) कविः ग्रामान्ते किं द्रष्टुम् इच्छति?

(vii) कवये किं वरणीया स्यात्?

(viii) किं रुचिरं स्यात्?

द्वितीयः पाठः (बुद्धिर्बलवती सदा)

एकपदेन उत्तरत -

(i) बुद्धिमती कुत्र व्याघ्रं ददर्श?

(ii) व्याघ्रः कति आसीत्?

(iii) राजपुत्रस्य नाम किम् आसीत्?

(iv) बुद्धिमती कया प्रहृत्य जगाद?

(v) भामिनी कया विमुक्ता?

(vi) केन महत्कौतुकम् आवेदितम्?

(vii) केषु व्याघ्रमारी श्रूयते?

(viii) सा स्त्री कया स्वपुत्रौ प्रहरन्ती आसीत्?

पूर्णवाक्येन उत्तरत -

(i) बुद्धिमती किमर्थं पितुगृहं प्रति चलिता?

(ii) व्याघ्रम् आगच्छन्तं दृष्ट्वा सा किं कृतवती?

(iii) व्याघ्रः किं मत्वा नष्टः?

(iv) लोके बुद्धिमान् कस्मात् मुच्यते?

(v) हसन् शृगालः किम् आह?

(vi) व्याघ्रेण प्रत्यक्ष का दृष्टा?

(vii) किम् उक्त्वा व्याघ्रमारी धाविता?

(viii) के दूरात् दृष्ट्वा बुद्धिमती चिन्तितवती?

(ix) बुद्धिमती कस्मात् पुनः मुक्ता अभवत्?

पञ्चमः पाठः (जननी तुल्यवत्सला)

एकपदेन उत्तरत -

(i) कः क्षेत्रकर्षणं करोति स्म?

(ii) कः दुर्बलः आसीत्?

(iii) दुर्बलो वृषभः कुत्र अपतत्?

(iv) कस्याः नेत्राभ्यामश्रूणि आविरासन्?

(v) पुत्रस्य दीनदशां दृष्ट्वा का रोदिति?

(vi) कः बहुधा पीडयति?

(vii) वृषभः कि न कर्तुं शक्नोति?

(viii) इन्द्रेण का पृष्टा?

पूर्णवाक्येन उत्तरत -

(i) क्रुद्धः कृषीवलः किम् अकरोत्?

(ii) सुरभिः सुराधिपं किमवदत्?

(iii) सर्वेषु अपत्येषु मातुः वात्सल्यं कथं भवति?

(iv) कृषकः कथं पीडयति?

(v) सः वृषभः कथं भारमुद्वहति?

(vi) शक्रः सुरभि किमपृच्छत्?

(vii) जननी तुल्यवत्सला केषु भवति?

(viii) कृषकः कथं वृषभौ नीत्वा गृहमगात्?

(ix) दुर्बले सुते मातुः कीदृशी कृपा भवति?

(x) अखण्डलस्य किमर्थं हृदयमद्रवत्?

षष्ठः पाठः (सुभाषितानि)

एकपदेन उत्तरत -

(i) महान् शत्रुः कः भवति?

(ii) केन समं बन्धुः न अस्ति?

(iii) कि कृत्वा नावसीदति?

(iv) कीदृशः रिपुः भवति?

(v) जनः किम् उद्दिश्य प्रकुप्यति?

(vi) असन्तुष्टानां मनः कीदृशम्?

(vii) कः तं न परितोषयिष्यति?

(viii) जनः कदा प्रसीदति?

पूर्णवाक्येन उत्तरत -

(i) नरः कि कृत्वा न अवसीदति?

(ii) आलस्यरूपी रिपुः कुत्र तिष्ठति?

(iii) जनः कथं प्रसीदति?

(iv) कस्य सन्तुष्टीकरणं कठिनम्?

(v) जनाः किमर्थं क्रोधिताः भवन्ति?

(vi) पण्डितः जनः कथम् आचरन्ति?

(vii) बुद्धयः कीदृश्यः भवन्ति?

(viii) हयाश्च नागाश्च कथं वहन्ति?

सप्तमः पाठः (सौहार्दं प्रकृतेः शोभा)

एकपदेन उत्तरत -

(i) कः सुःखेन विश्राम्यते?

(ii) वानरं के धुनोति?

(iii) कस्य सत्यप्रियता जनैः उदाहरणरूपेण गृह्यते?

(iv) गजस्य पुच्छे कः धुनोति?

(v) नदीजलं पातुं कौ आगतो?

(vi) कः करालवक्त्रः अस्ति?

(vii) प्रजासुखे कस्य हितं विद्यते?

(viii) परस्परविवादतः कषां हानिः जायते?

पूर्णवाक्येन उत्तरत –

(i) प्रीतेः लक्षणानि कानि सन्ति?

(ii) सर्वे: मिलित्वा कि करणीयम्?

(iii) विधात्रा मयूरं कथं पक्षिराजः कृतः।

(iv) उलूकस्य स्वभावः कीदृशः अस्ति?

(v) बकः स्वविषये किं वदति?

(vi) कः आदर्शच्छात्रः मन्यते?

अष्टमः पाठः (विचित्रः साक्षी)

एकपदेन उत्तरत-

(i) कः वित्तम् उपार्जितवान्?

(ii) तत्तनयः कुत्र निवसन् अध्ययने सङ्लग्नः?

(iii) पिता तनूजस्य रुग्णातामाकर्ण्य कीदृशो जातः?

(iv) सः कथं प्रचलत्?

(v) कीदृशी दैवगतिः?

(vi) न्यायाधीशः कः आसीत्?

(vii) कः पदातिरेव अचलत्?

(viii) छात्रावासे कः वसति स्म?

पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(i) सः तेन वित्तेन कस्मिन् कार्ये सफलो जातः?

(ii) सः किं विचार्य गृहस्थम् उपागतः?

(iii) निर्धनः जनः किमर्थं पदातिरेव अचलत्?

(iv) निशान्धकारे विजने प्रदेशे का न शुभावहा?

(v) करुणापरोगृही कस्मै आश्रयं प्रायच्छत्?

(vi) न्यायाधीशः आरक्षिणम् अभियुक्तं च किम् आदिष्टवान्?

(vii) को वेदनया क्रन्दति स्म?

(viii) कौ शवम् आनीय चत्वरे स्थापितवन्तौ

नवमः पाठः (सूक्तयः)

एकपदेन उत्तरत -

(i) चित्ते वाचि च का भवेत्?

(ii) तदेव समत्वम् इति के आहुः

(iii) सः कीदृशं फलं भुङ्क्ते ?

(iv) के चक्षुष्मन्तः?

(v) कः पुत्राय विद्याधनं यच्छति?

(vi) प्रथमः धर्मः कः?

(vii) वाक्पटुधैर्यवान् कः भवति?

(viii) कीदृशं कर्म न कुर्यात्?

पूर्णवाक्येन उत्तरत -

(i) धर्मप्रदां त्यक्त्वा परुषां वाचम् अभ्युदीरयन् किं करोति?

(ii) महात्मानः किं तथ्यतः समत्वम् आहुः?

(iii) विमूढधीः का वाचम् अभ्युदीरयति?

(iv) विद्वांसः एव चक्षुष्मन्तः इति कुत्र कथ्यते ?

(v) तत्त्वार्थनिर्णयः कथं कर्तुं शक्यः?

(vi) स्वार्थ-सिध्यर्थं केभ्यः अहितं न कुर्यात्?

(vii) आत्मनः श्रेयः इति कः चिन्तयति इच्छति वा?